

بند ۲۶ ماده ۵۵: پیشنهاد برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از تصویب نامه برای اطلاع وزارت کشور.

تبصره ۲ بند ۲ ماده ۹۹: عوارضی که از عقد قراردادها عاید می گردد بایستی تماماً به شهرداری های محل اجرای قرارداد پرداخت گردد.

ماده ۶- آیین نامه مالی شهرداری ها

ماده ۳۰: هر شهرداری دارای تعرفه ای خواهد بود که در آن کلیه انواع عوارض و بهاء خدمات و سایر درآمدهایی که به وسیله شهرداری یا مؤسسات تابعه و وابسته به آن وصول یا تحصیل می شود درج و هر نوع عوارض یا بهاء خدمات جدیدی که وضع و تصویب می گردد یا هر تغییر که در نوع و میزان نرخ آنها صورت می گیرد در تعرفه مذکور منعکس می شود.

ماده ۳۱: تطبیق وضع هر مؤدی یا هر مورد یا تعرفه عوارض درآمدها و تعیین و تشخیص بدهی مؤدی به عهده مأمورین تشخیص یا کسانی است که از طرف شهرداری یا سازمان تابعه و وابسته اختیار تشخیص به آنها داده شده است. مأمورین مذکور مکلفند کمال دقت بی نظری را که در تشخیص به آنها داده شده است به کار برند و در صورت تخلف به وضع آنها در دادگاه اداری شهرداری رسیدگی و تنبیهات مقرر درباره آنها اتخاذ و به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۳۲: اصلاحیه ماده ۳۲: به شهرداری های کل کشور اجازه داده می شود تا مطالبات خود را با اقساط حداکثر سی و شش ماهه مطابق دستورالعملی که بنا به پیشنهاد شهردار به تصویب شورای اسلامی شهر مربوطه می رسد دریافت نماید. در هر حال صدور مفاصا حساب موکول به تأدیه کلیه بدهی مؤدی خواهد بود. با توجه به دستور العمل شماره ۳۰۲۱۱ مورخ ۸/۳/۸۵ وزارت کشور صدور پایانکار به منزله مفاصا حساب تلقی نمی گردد.

ماده ۷- قانون اصلاح موادی از قانون مالیات بر ارزش افزوده

تبصره ۱ ماده ۵۰: وضع عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی، می بایستی حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی گردد.

تبصره ۳ ماده ۵۰: قوانین و مقررات مربوط به اعطای تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجه به شهرداری ملغی می گردد.

توجه:

- ۱- چنانچه ملکی دارای چند بر باشد در محاسبه عوارض بالاترین، قیمت منطقه ای بر ملک مشرف به معبر چه دسترسی داشته باشد چه فاقد دسترسی باشد اعم از درب و پنجره و... ملاک عمل خواهد بود.
- ۲- در صورتیکه ملکی در میدان یا فلکه واقع شده باشد عوارض براساس ۱۰٪ اضافه تر از بالاترین قیمت منطقه ای جبهه خیابانی که از میدان یا فلکه منشعب می گردد محاسبه خواهد شد.
- ۳- به استناد بند (و) ماده ۶۴ قانون مالیات بر ارزش افزوده در صورت تأخیر در پرداخت عوارض سالیانه خودرو جریمه آن به میزان ۱/۵ درصد به ازای هر ماه تأخیر قابل وصول است.
- ۴- مرجع هر گونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض، کمیسیون موضوع ماده ۷۷ قانون شهرداری است.
- ۵- رعایت ضوابط و مقررات شهرسازی مطابق با طرح مصوب مورد عمل الزامی است.

قیمت منطقه بندی (p) و ارزش ساختمانها که بر ای محاسبه انواع عوارضات و بهای خدمات مندرج در این تعرفه تعیین گردیده به شرح ذیل می باشد:

الف: قیمت منطقه بندی منطقه یک شهر بومهن محدوده قانونی شهر .

۱- دوطرف خیابان اصلی بلوار امام خمینی از انتهای ماهواره مخابراتی تا انتهای پل لوران /۱۷۰/۰۰۰/ ریال .

۲- خیابانهای ۲۰ تا ۳۰ متری /۱۵۰/۰۰۰/ ریال .

۳- خیابانهای ۱۴ تا ۱۸ متری /۱۳۰/۰۰۰/ ریال .

۴- خیابانهای ۱۰ تا ۱۲ متری /۱۲۰/۰۰۰/ ریال .

۵- خیابانهای ۶ تا ۸ متری /۱۱۰/۰۰۰/ ریال .

۶- خیابانهای کمتر از ۶ متری /۹۰/۰۰۰/ ریال .

ب: قیمت منطقه بندی منطقه دو شهر بومهن محدوده قانونی شهر .

از پل لوران ابتدای خیابان لوران تا انتهای شهر بومهن (ابتدای پل رودهن) براساس ۱۰٪ کمتر از ردیفهای

۱ تا ۶ بند (الف) منطقه یک شهر .

ج: ۱- کوهسارها ، مناطق زراعی و دشتهای و غیره /۳۰/۰۰۰/ ریال .

۲- ارزش چاههای آب /۲۰/۰۰۰/ ریال .

۱-۱) عوارض زیربنای مسکونی (تک واحدی) طبق فرمول ذیل محاسبه می گردد:

ردیف	سطح زیر بنای مسکونی	درصد ارزش منطقه ای	k.p.s = عوارض زیربنا
۱	تا ۶۰ متر مربع	۵۰٪	.....

P = قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه	۷۰٪	از ۶۱ تا ۱۰۰ متر مربع	۲
	۸۰٪	از ۱۰۱ تا ۱۵۰ متر مربع	۳
S = مساحت کل زیر بنای ناخالص	۹۰٪	از ۱۵۱ تا ۲۰۰ متر مربع	۴
	۱۰۰٪	از ۲۰۱ تا ۳۰۰ متر مربع	۵
K = درصد زیر بنا طبق جدول	۱۲۰٪	از ۳۰۱ تا ۴۰۰ متر مربع	۶
	۱۳۰٪	از ۴۰۱ تا ۵۰۰ متر مربع	۷
در تعیین درصد ضریب k سطح کل بنا (اعم از حاصل و ناخالص) در نظر گرفته می شود.	۱۷۰٪	از ۵۰۱ تا ۶۰۰ متر مربع	۸
	۲۰۰٪	بالتر از ۶۰۰ متر مربع	۹
	پرداخت نقدی بندهای فوق براساس ۸۰٪/فرمولهای محاسبه شده عمل می شود.		۱۰

تبصره ۱: عوارض موضوع ردیفهای فوق برای بناهایی که در خواست صدور پروانه نمودند یا بدون پروانه و در حد پایه طبق ضوابط طرح هادی یا تفضیلی محاسبه می شود و برای بناهای مجاز طبق ضوابط طرح هادی یا تفضیلی (سه برابر) ردیفهای مربوطه محاسبه می شود.

ردیف	سطح ناخالص کل بنا به ازای هر متر مربع	درصد ارزش منطقه ای	$S \cdot \frac{M}{100} \cdot xp\%$ = عوارض زیر بنا
------	---------------------------------------	--------------------	--

.....	۱۰۰٪	تا ۲۰۰ متر مربع	۱
M = میانگین سطح واحد هر واحد که عبارتست از سطح ناخالص کل بنای احداثی تقسیم بر واحدهای مسکونی	۱۵۰٪	۲۰۱ تا ۴۰۰ متر مربع	۲
	۲۵۰٪	۴۰۱ تا ۶۰۰ متر مربع	۳
S = مساحت کل زیر بنای ناخالص	۳۰۰٪	از ۶۰۱ متر تا ۱۵۰۰ متر مربع	۴
P = قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه	۳۵۰٪	از ۱۵۰۱ متر تا ۳۰۰۰ متر مربع	۵
K = درصد زیر بنا طبق جدول	۴۰۰٪	بیش از ۳۰۰۰ متر مربع	۶
X = ضریب درصد قیمت منطقه ای طبق جدول		در صورت پرداخت نقدی بند های فوق بر اساس ۸۰٪ فرمولهای محاسبه شده عمل می شود.	۷

تبصره ۱: عوارض موضوع ردیفهای فوق برای بناهایی که درخواست صدور پروانه نموده و یا بدون پروانه و در حد پایه طبق ضوابط طرح هادی یا تفضیلی باشند محاسبه می شود و برای بناهای مجاز طبق ضوابط طرح هادی یا تفضیلی (پایه و مجاز) سه برابر ردیفهای مربوطه محاسبه می شود.

تبصره ۲: برای بناهایی که در کاربری بدون پروانه احداث و مزاد بر ضوابط طرح هادی یا تفضیلی یا مزاد بر پروانه احداث نموده و در کمیسیون ماده صد رای بر ابقا بنا صادر گردیده عوارض بر اساس پنج برابر مربوط به بند های فوق عمل می شود.

تبصره ۳: عوارض مذکور در تبصره های ۱ و ۲ در صورتی که در کاربری مغایر احداث شده باشد ۱/۵ برابر تبصره ۱ و ۲ محاسبه می شود.

ردیف	طبقات	K تجاری	K اداری	K صنعتی و کارگاهی
۱	زیر زمین	۱۶P	۳P	۲P
۲	همکف	۲۲P	۴P	۳P
۳	اول	۱۴P	۲P	P
۴	دوم	۱۲P	۱/۵P	۲P
۵	سوم و بالاتر	۱۰P	P	۲P
۶	انبیاری	۳P	P	۲P
۷	نیم طبقه بالکن داخل مغازه	۶P	-	۲P

S = مساحت کل زیر بنای ناخالص

P = قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه

K = ضریب املاک طبق جدول

۲-۲) عوارض زیر بنا (تجاری، اداری) با ارتفاع و دهنه مجاز چند واحد و مجتمع و پاساژو... طبق فرمول و جدول ذیل محاسبه می گردد:

$$A = K \times S \times P$$

ردیف	طبقات	K تجاری	K اداری	میانگین سطح واحدها (N)
۱	همکف	۲P(N+۱۰)	۵۰٪P(N+۱۰)	

۲	زیر زمین	$1/5P(N+10)$	$35\%P(N+10)$	$N =$ تعداد واحدهای تجاری یا اداری و حداقل آن برابر ۲ میباشد
۳	اول	$P(N+10)$	$30\%P(N+10)$	تبصره: تعداد دهنه در هر طبقه حداکثر ۵۰ دهنه
۴	دوم	$80\%P(N+10)$	$25\%P(N+10)$	تبصره: منظور از ارتفاع و دهنه مجاز ضوابط اعلامی در طرحهای مصوب شهری می باشد.
۵	سوم و بالاتر	$60\%P(N+10)$	$20\%P(N+10)$	$S =$ مساحت اعیانی
۶	انباری	$30\%P(N+10)$	$20\%P(N+10)$	$K =$ ضریب املاک براساس جدول
۷	نیم طبقه	$45\%P(N+10)$	-----	
۸	عوارض با ارتفاع و دهنه غیرمجاز	$10\%*$ میزان عوارض هر ردیف		
۹	پرداخت نقدی بندهای فوق براساس ۸۰٪ فرمولهای محاسبه شده عمل می شود.			
۱۰	تبصره های (۱ و ۲ و ۳) ماده (۲) جدول محاسبات تک واحدی مشمول جدول محاسبه (۲-۲) نیز می باشد.			

تبصره ۱- عوارض زیر بنا در کاربری مربوطه مزاد بر طرح هادی یا تفضیلی که در کمیسیون ماده صد رای بر ابقا صادر شده باشد برای واحد های تجاری ۳ برابر ردیفهای مربوطه فوق (۱ تا ۷) برای بناهای اداری ۲/۵ برابر ردیفهای مربوطه و بنای صنعتی و کارگاهی ۲/۵ برابر ردیفهای مربوطه محاسبه می شود.

تبصره ۲: عوارض زیر بنا در کاربری مغایر که در کمیسیون ماده صد رای بر ابقا بنا صادر شده برای بناهای تجاری ۷ برابر، اداری ۱/۵ و صنعتی ۱/۵ برابر مربوط به بند های جدول فوق ردیفها (۱ تا ۷) محاسبه می شود.

تبصره ۳: محاسبه عوارض موضوع تبصره های (۱ و ۲) فوق فقط برای محاسبه در طبقه همکف می باشد و مابقی طبقات طبق ردیفهای جدول ۱-۷ محاسبه می شود.

۲-۳- عوارض زیر بنا در کاربری مربوطه ایجاد شده هتل ها و اماکن گردشگری و تاسیسات شهری

ردیف	طبقات	هتل ها و اماکن گردشگری	آموزشی، فرهنگی و هنری
۱	زیر زمین	عوارض صدور پروانه و یا مجوز جهت هتل و اماکن گردشگری و مسافرخانه به ازای هر متر مربع ۳P به استناد ماده ۸ قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی عوارض احداث واحدهای اقامتی شامل: هتل، هتل آپارتمان، مسافرخانه، مهانپذیر، دارای مجوز سازمان ایرانگردی و جهانگردی P3 و همچنین احداث فضای باز خدماتی تجاری، رستوران، غرفه تجاری، رستوران، غرفه تجاری صنایع دستی، عتیقه فروشی، آرایشی، و غیره که درب ورودی آن در مجموعه های مذکور باز می شود و راه مستقیم به معابر شهر ندارند براساس ۱۰P محاسبه می گردد.	۲P
۲	همکف		۵P
۳	اول		۲/۵P
۴	دوم		۱/۵P
۵	سوم و بالاتر		۱P
۶	انباری		۵۰٪P
۷	اماکن ورزش دارای موافقت از تربیت بدنی		۱/۵P
۸	انباری در زیر زمین یا همکف و دیگر طبقات		۳۰٪ هر بند
۹	مازاد بر ضوابط طرح		۲ برابر مربوط به هر بند(بند های فوق)

تبصره ۱: در جدول فوق P قیمت منطقه بندی زمین می باشد که در هنگام محاسبه عوارض چنانچه زمین دارای چند بر باشد قیمت منطقه بندی گرانترین بر مشرف به ملک لحاظ خواهد شد.

تبصره ۲: عوارض زیر بنا(پائین تر از همکف) چنانچه قابلیت تجاری شدن را داشته باشد، به ازای هر طبقه پائین تر از زیر زمین اول ۱۰٪ کمتر از عوارض زیر بنا زیر زمین اول برای هر متر مربع محاسبه خواهد شد.

تبصره ۴: در صورت نوسازی بناهای تجاری موجود که دارای پروانه ساختمانی تجاری از شهرداری با مجوز کاربری تجاری از کمیسیون ماده پنج می باشند تا میزان مساحت قبلی ۲۰٪ عوارض زیر بنا ملاک محاسبه قرار می گیرد.

تبصره ۵: مدارک اثبات تجاری بودن ملک قبل از تاسیس شهرداری شامل حداقل دو مورد از: پروانه کسب از اتحادیه، قبوض آب، برق، گاز، برگ پرداخت مالیات سالیانه، پروانه تجاری مبنی بر تجاری بودن آن از مراجع ذیصلاح است که در این صورت وضعیت موجود تلقی شده و پس از طرح در کمیسیون ماده صد مشمول پرداخت ۲۰٪ عوارض مربوطه به روز و بعد از تاسیس شهرداری وجود هر یک از این مدارک صرفاً سال وقوع تخلف را برای محاسبه جریمه و همچنین عوارض سالهای قبل مشخص خواهد نمود و در خصوص افرادی که نسبت به پرداخت عوارض سالیانه کسب در سالهای قبل

ماده ۳- عوارض زیر بنا مسکونی (عدم خلاف و پایان کار) با ارتفاع و دهنه غیر مجاز

توجه:

در محاسبه بند (ب-۱) و (ب-۲) چنانچه ارتفاع و دهنه غیرمجاز باشند فرمولهای فوق الذکر ضرب میشوند.

$$\left(\frac{(l - l_0) + (h - h_0)}{10} \right)$$

L = طول دهنه به متر

L₀ = طول دهنه مجاز به متر

h = طول ارتفاع به متر

h₀ = طول ارتفاع مجاز به متر

نکته: دهنه و ارتفاع کمتر از ضوابط ملاک عمل نخواهد بود و عیناً مطابق جدول ب-۱ و ب-۲ محاسبه میشود.

توضیحات:

- ۱- در هنگام اضافه بنا، اضافه اشکوب در مجتمع های مسکونی و خانه های تک واحدی مشروط بر اینکه مقررات و ضوابط شهرسازی رعایت نشده باشد عوارض پروانه ساختمانی مترائ بنای ایجادى و یا تبدیل (تک واحدی یا مجتمع) با استفاده از جدول عوارض تعیین شده براساس مترائ کل عوارض اخذ میگردد.
- ۲- منظور از انبار تجاری در پروانه ساختمانی درج شده مکانی است که راه دسترسی جداگانه به معابر نداشته و صرفاً به منظور دپوی کالای اضافی، در زیر زمین یا پیلوت قرار داشته باشد.

تبصره ۱: در صورتیکه انباری به صورت نمایشگاه استفاده شود، بعد از رأی کمیسیون ماده صد و ابقای بنا عوارض همانند تجاری اخذ خواهد شد.

۱- عوارض ناشی از احداث خرپشته و نیم طبقه واحد مسکونی به صورت بالکن براساس سطح زیر بنا بعنوان قسمتی از زیر بنای مسکونی محاسبه می گردد. خرپشته در احداث بناهای تجاری با ضریب بالاترین طبقه، طبق جدول (۲/۱) و (۲/۲) محاسبه می گردد، جهت بنای سرایداری همانند جدول عوارض صدور پروانه مسکونی محاسبه و وصول می گردد.

۲- در صورتیکه یک واحد تجاری بدون تغییر مساحت به دو واحد یا بیشتر تبدیل شود، عوارض ناشی از افزایش تعداد واحدها از مابه التفاوت عوارض بر اساس تعداد واحدهای قدیم و عوارض براساس تعداد واحدهای جدید، براساس روز به دست می آید.

۳- در صورتیکه مالک دارای پایانکار باشد و مبادرت به تغییر تعداد دهنه مغازه ها نماید ما به التفاوت عوارض براساس فرمول مربوطه اخذ می گردد.

۴- ممنوعیت هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداریها به استناد تبصره ذیل ماده ۱۸۱ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه و تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ بطوریکه کلیه قوانین و مقررات مربوط به اعطای هرگونه تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه شهرداریها ملغی

گردیده و هرگونه تخفیف و بخشودگی حقوق و عوارض شهرداریها توسط دولت و قوانین مصوب هم منوط به تامین آن از بودجه عمومی سالانه کشور بوده در غیر اینصورت ممنوع می باشد.

۵- در خصوص معافیت خانواده معظم شهدا، ایثارگران، جانبازان براساس مصوب های و دستورالعمل های جدید اعمال می گردد.

۶- تجدید بنای ساختمانهای مجاز تخریب شده و یا در حال تخریب ناشی از حوادث غیرمترقبه مثل زلزله، حریق رانش زمین، بمباران، سیل و غیره به اندازه اعیانی مشمول عوارض نمی گردد. در خصوص حریق معافیت در صورت غیرعمدی بودن ناظر مراجع ذیصلاح لحاظ می شود.

۷- پرداخت جریمه ماده صد مانع سقط حقوق شهرداری در وصول عوارض براساس تعرفه نمی گردد.

۸- کلیه ساخت و سازها مربوط به شهرداری و سازمانهای تابعه ملزم به اخذ پروانه ساختمانی بدون پرداخت عوارض میباشد.

۹- مهلت پرداخت عوارض زیر بنا :

فیش عوارض صدور پروانه باید تا پایان سال مالی جاری پرداخت گردد و قبوض صادره در روزهای پایانی سال مالی، تا آخرین روز سال اعتبار داشته و در صورت عدم پرداخت تمام و یا قسمتی از بدهی در سال محاسبه، عوارض بر مبنای سال پرداخت تمام بدهی (بصورت نقدی یا اقساط) محاسبه و مبلغ پرداختی عیناً از کل بدهی کسر می شود.

تبصره ۱: در صورتیکه اشتباه محاسباتی از سوی شهرداری باشد و مالک تمام مبلغ را پرداخت نموده باشد، اصلاح محاسبات بر مبنای سال محاسبه بدهی قبلی توسط مالک می باشد.

تبصره ۲: منظور از پرداخت بدهی، پرداخت بصورت نقدی و اقساط می باشد.

۱۰- به استناد بند ۳ مصوبه شماره م/۱۶۹۸۵/۱ قوه قضائیه عوارض زیرزمینهای پایینتر از زیرزمین اول مشروط به اینکه قابلیت تجاری، اداری داشته باشد به ازاء هر طبقه پایینتر از زیر زمین اول ۱۰٪ کمتر از زیرزمین اول می باشد.

۱۱- در خصوص کلیه ی هزینه های ساخت و ساز تعاونیهای مسکن مهر براساس تصمیم نامه شماره ۱۲۶۵۶۰/ت/۴۳۱۶۵/ن مورخ ۸۸/۰۶/۲۴ ریاست جمهوری اقدام خواهد گردید.

ماده ۴- عوارض صدور مجوز حصار کشی (دیوار کشی)

هنگام صدور پروانه احداث دیوار برای اراضی با کاربری های مختلف شهرداری می بایست از روش ذیل نسبت به محاسبه عوارض متعلقه اقدام نماید.

$$K \times L \times H \times P$$

K: ضریب املاک با کاربری های مختلف

L: طول دیوارکشی

H: ارتفاع دیوار با هر نوع مصالح

P: قیمت منطقه بندی زمین موردنظر

ضریب K برای اراضی با کاربری مسکونی، تجاری، صنعتی و مشاغل مزاحم شهری و اداری (۶۰٪) و برای سایر کاربری های (۳۰٪) و برای حریم شهر و حوزه استحفاظی (۱۰۰٪) اعمال می شود.

تبصره ۱: عوارض دیوارکشی صرفاً به آن قسمت از عرصه که نیاز به احداث دیوار دارد تعلق می گیرد.

تبصره ۲: ارتفاع مجاز برای املاک مسکونی، تجاری، صنعتی و باغات دارای مجوز جهادکشاورزی برابر اعلام واحد شهرسازی می باشد.

این مورد صورت حساب شهرداری بدواً به مالک ابلاغ می شود در صورتی که مالک ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ به صورت حساب شهرداری اعتراض نکرد صورت حساب قطعی تلقی می شود و هر گاه ظرف مهلت مقرر اعتراض کرد موضوع به کمیسیون مذکور در ماده ۷۷ ارجاع خواهد شد.

صورت حساب هائی که مورد اعتراض واقع نشده و همچنین آراء کمیسیون رفع اختلاف مذکور در ماده ۷۷ در حکم سند قطعی و لازم الاجرا بوده و اجراء ثبت مکلف است بر طبق مقررات اجرای اسناد رسمی لازم الاجراء نسبت به وصول طلب شهرداری اجرائیه صادر و به مورد اجراء بگذارد.

تبصره ۹: حداکثر ارتفاع مجاز جهت احصار ۲ متر می باشد که با ترکیب دیوار و فنس یا نرده مطابق ضوابط طرح تفصیلی شهر احداث خواهد شد. (شهرداری مکلف است ارتفاع دیوار و فنس را به تفکیک در مجوز صادره درج نماید)

تبصره ۱۰: به استناد شماره ۲۶۶۷ مورخ ۹۶/۱/۲۹ فضا های مربوط به گلخانه صنعتی معاف می باشد.

ماده ۵- عوارض تامین سرانه خدمات عمومی

با توجه به مشکلات کمبود پارکینگ در مناطق مختلف شهر، کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به احداث ساختمان می نمایند مطابق ضوابط طرح تفصیلی ملزم به تأمین پارکینگ به تعداد واحدهای احداثی می باشند.

در صورتی که براساس ضوابط، احداث پارکینگ در یک ساختمان ضرورت داشته باشد، شهرداری حق دریافت عوارض حذف پارکینگ را ندارد. بنابراین چنانچه در نقشه ساختمانی تعداد پارکینگ مورد نیاز طبق ضوابط شهرسازی، پارکینگ در نظر گرفته نشود، صدور پروانه ساختمانی ممنوع می باشد مگر در شرایط خاص که شرایط خاص که شامل ۶ بند ذیل می باشد:

شرایط استثنایی حذف پارکینگ براساس اعلامی وزارت محترم کشور در سال ۱۳۷۱

- ۱- ساختمان در بر خیابان های سریع السیر و بیشتر قرار گرفته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.
- ۲- ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان های به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.
- ۳- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد و شهرداری اجازه قطع آنها را نمی دهد.
- ۴- ساختمان در بر کوچه های قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد.
- ۵- ساختمان در معبری قرار گرفته باشد که بعلت شیب زیاد احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.
- ۶- در صورتیکه وضع و فرم زمین طوری باشد(کوچک بودن مساحت و یا نامناسب بودن ابعاد زمین) احداث پارکینگ مقدور نباشد.

تبصره ۱: متراژ مربوط به هر واحد پارکینگ با توجه به ضوابط پیش بینی شده در طرح هادی یا تفصیلی هر شهرداری محاسبه میشود.

تبصره ۲: شیب مقرر در بند ۵ براساس ضوابط طرح تفصیلی تعیین می گردد.

تبصره ۳: شهرداری موظف است درآمد حاصل از این تعرفه را به حساب جداگانه ای واریز و صرفاً در امر احداث پارکینگ عمومی هزینه نماید.

تبصره ۴: براساس رأی قطعی شماره ۱۴۸۱-۱۴۷۷ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۸۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نظر به اینکه قانونگذار به شرح تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری تکلیف عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن را معین و متخلف را براساس رأی کمیسیونهای مقرر در آن ماده به پرداخت جریمه محکوم نموده وصول عوارض در مورد عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن، خلاف هدف و حکم مقنن است.

برای محاسبه عوارض تامین سرانه خدمات عمومی در صورتیکه هنگام صدور پروانه احداث بنا، امکان تامین مطابق دستورالعمل های شماره ۲۳۳۱/۳/۳۴ مورخ ۱۳۷۱/۲/۷ و ۱۰۷۴۰/۳/۳۴ مورخ ۱۳۷۱/۶/۴ وزارت کشور برای مالکین فراهم نباشد. شهرداری می بایست نسبت به وصول عوارض مربوطه به شرح ذیل عمل نماید.

K.P. (۲۵متر مربع)

K: ضریب مربوط به کاربریهای مختلف

P: قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه

شرح و نحوه محاسبه عوارض مربوطه در واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و صنعتی و سایر(در هنگام صدور پروانه های ساختمانی که شامل حذف سرانه مربوطه برابر ضوابط اعلامی وزارت کشور)		
نحوه محاسبه عوارض تامین سرانه خدمات عمومی		
ردیف	شرح	مبلغ
۱	در حالت اجباری مسکونی تا دو طبقه به ازای هر متر مربع	۲۳ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه
۲	در حالت اجباری مسکونی از دو طبقه به بالا به ازای هر متر مربع	۲۵ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه
۳	در حالت اجباری تجاری به ازای هر متر مربع	۵۰ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه
۴	در حالت اجباری اداری به ازای هر متر مربع	۳۰ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه
۵	در حالت اجباری صنعتی به ازای هر متر مربع	۳۰ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه

۶	در حالت اجباری سایر کاربریها به ازای هر متر مربع	۲۰ برابر قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه
---	--	---

تبصره ۱: متراژ مربوطه با توجه به ضوابط پیش بینی شده در طرح هادی و تفصیلی هر شهرداری محاسبه می شود.

تبصره ۲: بناهایی که بدون پروانه ساخته شده و در کمیسیون ماده ۱۰۰ هم مشمول جریمه پارکینگ گردیدند، عوارض به استناد بند (و) دادنامه شماره ۱۴۸۱-۱۴۷۷ مورخ ۱۳۸۶/۱۲/۱۲ چون عوارض ملی می باشد از اختیارات شورای اسلامی شهر نبوده و دریافت نمی شود.

ماده ۶- عوارض عدم رعایت ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداری عرصه کمتر از ۵۰۰ متر

قطعه بندی عرصه واعیان برزگ به قطعات کوچکتر.

این تغییرات به دو شکل صورت می گیرد:

الف: اراضی که با طی مراحل قانونی و رعایت ضوابط شهرسازی به قطعات کوچکتر تقسیم شده باشند و شهرداری با تفکیک آن موافق باشد.

ب: اراضی که بدون طی مراحل قانونی و بدون کسب نظریه شهرداری (دارای سند یا فاقد سند) به قطعات کوچکتر تقسیم شده اند.

تبصره: عوارض مربوطه در اراضی فاقد کاربری:

با توجه به اینکه ضوابطی برای تفکیک اراضی فاقد کاربری وجود دارد لذا ابتدا باید کاربری آن از طریق کمیسیون ماده ۵ تعیین و سپس بر طبق ضوابط همان کاربری و فرمولهای مربوط به آن، عوارض تعیین گردد.

عوارض مربوطه در عرصه (املاک مجاز)

با کاربری های مختلف با تقاضای مالک و با رعایت ضوابط فنی و شهرسازی از فرمول ذیل استفاده میشود:

$$K \times S \times P$$

ضریب K برای اراضی با کاربری های مختلف عبارتند از:

مسکونی ۸۰٪ تجاری ۲۰۰٪ اداری ۷۰٪ صنعتی و مشاغل مزاحم شهری ۵۰٪

سایر موارد ۲۰٪ کشاورزی و باغات ۳۰٪

P: ارزش قیمت منطقه بندی مندرج در تعرفه

S: مساحت عرصه

تبصره ۱: کلیه املاکی که بااستناد مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ و غیره سند دریافت و عوارض موضوع این ماده را به شهرداری پرداخت نموده اند مشمول پرداخت عوارض مربوطه براساس سال دریافت سند مربوطه می باشند.

تبصره ۲: عوارض مربوطه در هنگام اخذ مجوز یا پاسخ استعلام و نقل و انتقال قابل وصول و یا پس از صدور رأی کمیسیون ماده صد علاوه بر جرائم، قابل وصول می باشد.

تبصره ۳: املاکی که خارج از محدوده و داخل حریم شهر قرار دارد و فاقد طرح تفصیلی می باشند و لیکن در حریم احتمالی جاده و فضای سبز و غیره قرار دارند و از طریق مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ و غیره سند دریافت داشته اند مشمول پرداخت عوارض مذکور می باشند.

تبصره ۴: به هنگام تفکیک املاک و اراضی دارای مستحذات یا بدون مستحذات یک قطعه از قطعات تفکیکی به عنوان سابقه از مساحت کل کسر و مابقی مشمول عوارض مربوطه خواهد شد و مساحت بزرگترین قطعه به عنوان سابقه که در محاسبه عوارض لحاظ نخواهد شد به میزان حداقل نصاب تفکیکی خواهد بود.

تبصره ۵: چنانچه مالک یا مالکین به موجب دادگاه یا مقررات ثبت اسناد تقاضای افراز ملک را داشته باشند عوارض افراز به میزان ۵۰٪ عوارض تفکیک وصول خواهد شد.

عوارض ارزش افزوده (املاک غیرمجاز)

تبصره ۱: قطعه بندی عرصه و املاک که به صورت غیرمجاز و بدون مجوز شهرداری مانند ۱۴۷ و یا خارج از ضوابط شهرداری محاسبه عوارض ۱/۲ برابر می شود و براساس سال صدور سند (عوارض مربوطه در هنگام اخذ مجوز و یا پس از صدور رای کمیسیون ماده صد هم قابل وصول می باشد.

تبصره ۲: در تفکیک اجباری عرصه مثل معابر خیابان یا لوله گاز و غیر ۵۰٪ تعرفه عمل می شود.

تبصره ۳: در اراضی که قبل از تاسیس شهرداری به قطعات کوچکتر تبدیل گردیده انداعم از اینکه سند رسمی داشته و یا قولنامه ای باشند دارای بنا و فاقد بنا یک چهارم تعرفه مربوط لحاظ می گردد.

تبصره ۴: اگر یک ملک بر اثر عبور خیابان، لوله های آبرسانی، گازرسانی و دکل های برق به چند قطعه تبدیل گردد به عنوان عوامل قهری تلقی شده و عوارض برابر تعرفه مجاز محاسبه خواهد شد.

عوارض ارزش افزوده ناشی از افزایش واحد ها (تبدیل یک واحد به چند واحد)

عوارض مذکور برای واحدهای تجاری و مسکونی، به شرح ذیل تعیین می شود.

این عوارض در محدوده قانونی و حریم شهر قابل وصول می باشد.

ضریب × ارزش معاملاتی × مساحت مفید اعیان

ضریب برای انواع کاربری به شرح زیر می باشد.

مسکونی ۴۰٪ تجاری ۱۵۰٪

تبصره ۱: منظور از ارزش معاملاتی P۲ ارزش ساختمانها براساس نوع اسکلت که در اجرای ماده ۶۴ قانون مالیاتهای مستقیم تعیین و ابلاغ می گردد.

قانون اصلاح ماده (۱۰۱) قانون شهرداری

ماده واحده - ماده (۱۰۱) قانون شهرداری به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۱۰۱- ادارات ثبت اسناد و املاک و حسب مورد دادگاهها موظفند در موقع دریافت تقاضای تفکیک یا افراز اراضی واقع در محدوده و حریم شهرها، از سوی مالکین، عمل تفکیک یا افراز را براساس نقشه‌ای انجام دهند که قبلاً به تأیید شهرداری مربوط رسیده باشد. نقشه‌ای که مالک برای تفکیک زمین خود تهیه نموده و جهت تصویب در قبال رسید، تسلیم شهرداری می نماید، باید پس از کسر سطوح معابر و قدرالسهم شهرداری مربوط به خدمات عمومی از کل زمین، از طرف شهرداری حداکثر ظرف سه ماه تأیید و کتباً به مالک ابلاغ شود. بعد از انقضای مهلت مقرر و عدم تعیین تکلیف از سوی شهرداری مالک می تواند خود تقاضای تفکیک یا افراز را به دادگاه تسلیم نماید.

دادگاه با رعایت حداکثر نصابهای مقرر در خصوص معابر، شوارع و سرانه‌های عمومی با اخذ نظر کمیسیون ماده (۵)، به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم می نماید. کمیسیون ماده (۵) حداکثر ظرف دو ماه باید به دادگاه مذکور پاسخ دهد. در صورت عدم ارسال پاسخ در مدت فوق، دادگاه با ملاحظه طرح جامع و تفصیلی در چهارچوب سایر ضوابط و مقررات، به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر می نماید. تبصره ۱- رعایت حدنصابهای تفکیک و ضوابط و مقررات آخرین طرح جامع و تفصیلی مصوب در محدوده شهرها و همچنین رعایت حدنصابها، ضوابط، آیین نامه‌ها

و دستورالعملهای مرتبط با قوانین از جمله قوانین ذیل، در تهیه و تأیید کلیه نقشه‌های تفکیکی موضوع این قانون توسط شهرداریها الزامی است:

- مواد (۱۴) و (۱۵) قانون زمین شهری مصوب سال ۱۳۶۶

- قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی برای امر مسکن به شرکتهای تعاونی مسکن و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مصوب سال ۱۳۸۱

ماده ۸- عوارض ارزش افزوده ناشی از اجرا و یا تغییر طرح های مصوب شهری

الف) حاصل از انطباق کاربری اراضی

عوارض ارزش افزوده ناشی از کاربری برابر ضوابط طرح هادی و جامع شهر و همچنین اراضی واقع در حوزه شهر که نیاز به تغییر کاربری یا انطباق کاربری دارند پس از تصویب آن توسط کمیته فنی طرح هادی یا کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی و معماری بدین صورت محاسبه می گردد.

K×S×P

ضریب K :

برای کاربری مسکونی ۳۰، تجاری ۱۵۰، صنعتی ۲۰، اداری و انتظامی ۲۰ مشاغل مزاحم شهری ۴۰، حمل و نقل و انبار و میدان میوه و تره بار ۳۵، تاسیسات و تجهیزات شهری ۱۰، آموزشی، فضای سبز، مذهبی ۱، بهداشتی-درمانی، ورزشی ۱ و غیره ۳ تعریف شده است.

تبصره ۱: در هنگام تغییر کاربری یا انطباق کاربری ملک به کاربری دیگر برای محاسبه عوارض، مابه التفاوت ضریب K در کاربری مقصد به مبداء (K) لحاظ می شود در صورتیکه که تفاضل حاصل عدد مثبت باشد قابل وصول است.

تبصره ۲: عوارض تغییر کاربری در حریم شهرها ۱۰٪ بیشتر از تعرفه داخل محدوده قانونی مربوطه به هر بند محاسبه می شود .

تبصره ۳: در مواردی که در قبال تغییر کاربری یا انطباق کاربری زمین، بخشی از زمین به شهرداری واگذار می گردد. چنانچه قیمت ملک مورد واگذاری از عوارض تغییر کاربری، دفترچه محاسباتی

*اصلاح سند شامل اجرای ماده ۴۵ قانون ثبت و صلح معوض برای املاک قولنامه ای می شود و شهرداری قبل از اصلاح سند نمی تواند پایان کار صادر نماید.

**تراکم پایه حداقل تراکمی است که در ضوابط طرح در هر منطقه پیش بینی شده و تراکم پیش بینی شده در طرح تراکمی است که ضوابط طرح افزون بر تراکم پایه در هر شهر مجوز فروش آن را داده، بدیهی است چنانچه مؤدی، متقاضی استفاده از تراکم بیشتر از مجاز باشد. بایستی پس از اخذ مصوبه کمیسیون ماده ۵ عوارض آن براساس بند ۲ وصول شود.

ضریب K برای واحدهای مسکونی

- ۱- ضریب برای مسکونی زیرزمین ۷
- ۲- ضریب برای واحد مسکونی همکف ۸
- ۳- ضریب برای واحد مسکونی طبقه اول ۱۰
- ۴- ضریب برای واحد مسکونی طبقه دوم ۱۲
- ۵- ضریب برای واحد مسکونی طبقه سوم ۱۶
- ۶- ضریب برای واحد مسکونی طبقه چهارم ۱۸
- ۷- ضریب برای واحد مسکونی طبقه پنجم و بالاتر ۲۰

ضریب مزاد تراکم اداری ۱۶، صنعتی یا کارگاهی ۱۲، نیم طبقه صنعتی یا کارگاهی ۸، انبار صنعتی یا کارگاهی ۵، تجاری ۴۰، نیم طبقه تجاری ۱۵، انباری تجاری ۱۰، مشاعات تجاری ۶ و سایر کاربریها ۵ لحاظ می گردد.

تبصره ۴: بدیهی است در صورت عدم تصویب پیشنهاد مذکور توسط مراجع ذیصلاح، مبالغ دریافتی یا تضمین اخذ شده در این خصوص به مؤدی بایستی مسترد گردد.

تبصره ۵: انباری تجاری بدون توجه به اینکه در چه طبقه ای باشد جزء زیربنای مشمول تراکم می باشد (مزاد به سطح اشغال)

تبصره ۶: احداث پارکینگ های عمومی مشمول پرداخت تراکم مزاد به میزان ۲P می گردد.

تبصره ۷: عوارض مزاد بر تراکم پایه تا مزاد (عوارض تراکم پایه مجاز) ۵۰ درصد عوارض فوق عمل می شود.

ماده ۱۰- عوارض تجدید بنای ساختمانها، تمدید پروانه و اصلاح پروانه ساختمانی ، صدور المثنی

ماده واحده: مالک مکلف به اتمام به موقع ساختمان به منظور جلوگیری از متروکه ماندن آنها و ممانعت از ایجاد مشکلات ترافیکی و اجتماعی و مبلمان شهری، چنانچه مالک حقیقی و حقوقی در مدت تعیین شده در پروانه، نسبت به پایانکار و تمدید پروانه ساختمانی خود اقدام ننماید در پایان مهلت مقرر و در صورت اخذ هرگونه جوابیه از شهرداری ملزم به تمدید پروانه بوده و در غیر اینصورت پروانه قبلی فاقد اعتبار می باشد.

تبصره ۱: چنانچه مالکین برای تمدید پروانه ساختمانی در داخل مهلت مقرر در پروانه درخواست تمدید یا اصلاح یا تغییر مفاد پروانه داشته باشند به طوری که زیر بنا و نوع کاربری و تعداد واحدها و ارتفاع و دهنه مجاز تغییر نیابد، فقط با پرداخت عوارض سالیانه یا نوسازی پروانه ساختمانی تمدید می گردد.

تمدید پروانه ساختمانی پس از سه سال:

۱- اگر پس از سپری شدن مدت مندرج در پروانه درخواست تمدید نماید و نسبت به شروع عملیات ساختمانی اقدام نشده باشد، مالک بایستی براساس ضوابط و مقررات روز نسبت به اخذ مجوز تهیه نقشه و سپس مابه التفاوت عوارض قیمت جدید و قدیم (عوارض زیربنا و تراکم) به غیر از سهم آموزش و پرورش دریافت می شود. در صورت عدم افزایش تعرفه براساس بند ۲ عمل می گردد.

۲- اگر پس از سپری شدن مدت مندرج طبق ماده واحده یا تبصره ۲ این بند که ۲۴ ماه یا ۳۶ و به ترتیب بیشتر می باشد. در پروانه عملیات ساختمانی شروع و به اتمام نرسیده باشد (نیمه کاری باشد) و مالک محترم درخواست تمدید مجدد نماید، به استناد تبصره ۲ ماده ۹۹ قانون نوسازی بابت تطویل عملیات ساختمانی به ازای هر بار $X\%$ عوارض زیر بنا و تراکم روز (به غیر از عوارضی که در تعرفه زمان صدور پروانه بند ده و در پروانه جدید مصوب شده است).

تمدید بار اول	تمدید بار دوم
۲۰٪	۲۵٪

۳- اگر در پروانه که تاریخ شروع عملیات ساختمانی یکسال قید می شود و مودی محترم یا دارنده پروانه اقدام به شروع ننماید جهت تمدید و شروع عملیات مراجعه نماید (فقط ۵۰ درصد عوارض زیر بنا) دریافت و تمدید می شود.

تبصره ۱: تاریخ تمدید پروانه از ابتدای اتمام مهلت پروانه ساختمانی یا اتمام مهلت آخرین تمدید منظور خواهد شد بنابراین سپری شدن تاریخ تمدید مانع تمدید نخواهد بود و اگر این فاصله نسبت به پایانکار مراجعه شود ابتدا عوارض تمدید اخذ سپس پایانکار صادر خواهد شد و همچنین در صورتیکه در این فاصله برای افزایش بنا (اصلاحیه) مراجعه نماید ابتدا عوارض تمدید طبق ضوابط برای پروانه

تبصره ۷: شهرداری میتواند با نظر کمیسیون ماده ۷۷ شهرداری، در صورت وقوع عوامل غیرمترقبه و خارج از اختیار مالک اعم از زلزله و سیل و... یا براساس احکام قضائی و یا ابلاغیه توقف عملیات شهرداری که موجب تاخیر عملیات ساختمانی را فراهم نموده باشد مدت رکود به مدت پروانه و تمدید آن اضافه خواهد شد.

تبصره ۸: اخذ پایانکار در مهلت قانونی پروانه و تمدیدهای آن به شرطی که مراحل احداث توسط مهندس ناظر مربوطه تأیید شود مشمول تمدید نمی گردد.

الف) تجدید بنای ساختمانهای مسکونی:

۱- تجدید بنای ساختمانهای تخریب شده ناشی از زلزله، بمباران، رانش زمین، حریق و موارد مشابه غیرمترقبه که به تأیید دستگاههای ذی ربط اعم از مدیریت بحران و فرمانداری برسد به اندازه مساحت تخریب شده عوارض ندارد.

۲- در موارد بند یک قسمت (الف) در صورتی که مالک بدون مجوز، زیربنا احداث نماید به کمیسیون ماده صد ارجاع و در صورت ابقاء نسبت به سال احداث جریمه تعیین و عوارضات متعلقه بعد از جریمه نیز دریافت می گردد.

۳- برای صدور پروانه ساختمانی در هنگام نوسازی و تجدید بنا با هر قدمت و حداکثر در حد متراژ بنا و تعداد دهنه و وضعیت مندرج در پروانه قبلی و یا آخرین گواهی های پایان کار و عدم خلاف عوارض زیر بنا و پذیره و کلیه دریافتی های جهت صدور پروانه (بجز عوارض نوسازی) معادل ۲۰٪ عوارض مربوطه لحاظ خواهد شد مشروط به اینکه صدور پروانه ساخت از نظر شهرداری مجاز و بلامانع باشد.

۴- عوارض بند ۳ برای تعمیرات جزئی یا داخلی (نقاشی، کف سازی، و...) اخذ نخواهد شد و صرفاً تعمیرات اساسی مثل تعویض سقف یا ستون یا پل گذاری را مشمول می شود و صرفاً تعویض سقف ۱۰٪ عوارض زیربنا اخذ می شود.

ب) اصلاحیه پروانه:

۱- مالکین ساختمانهای مسکونی و تجاری و کارگاهی و... که دارای پروانه ساختمانی معتبر از لحاظ مدت اعتبار می باشند و یا قبل از صدور پروانه درخواست اصلاح و تغییر نقشه(دهنه و ارتفاع وغیره ...) ساختمان نمایند، در صورت عدم درخواست اضافه بنا و عدم افزایش دهنه و ارتفاع و تعداد واحد مشمول پرداخت عوارض پروانه نخواهند بود.

در بند یک اصلاحیه چنانچه مالکین درخواست اضافه بنا نمایند عوارضات مربوط به هر کدام از کاربریها و عملکردها با ارزش منطقه ای زمان مراجعه برای اضافه زیر بنای درخواستی محاسبه و وصول خواهد شد.

ج) صدور شناسنامه ساختمانی المثنی:

صدور مجدد شناسنامه ساختمان در صورت از بین رفتن یا مفقود شدن پروانه ساختمانی و محرز شدن وقوع سانحه و یا بروز حوادث غیرمترقبه مثل آتش سوزی و سیل و زلزله که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده باشد یا اخذ تعهد ثبتی(مبنی بر هر گونه سوء استفاده احتمالی از آن بعهدده مالک پروانه خواهد بود) و با اخذ کارمزدی معادل ۱۰۰۰۰ ریال برای هر متر مربع پروانه صادره، در زمان صدور پروانه شناسنامه المثنی صادر خواهد شد.

د) عوارض بناهای احداث شده قبل از تاسیس شهرداری:

این قبیل بناها که به صورت غیرمجاز احداث گردیده و پرونده آنها پس از طرح در کمیسیون ماده صد و یا بناهایی که قابل طرح در کمیسیون ماده صد نمی باشد و ساکنین این قبیل اماکن همانند سایر شهروندان از مزایای شهروندی استفاده می نمایند در صورت درخواست استعلام از شهرداری معادل ۳۵٪ عوارضات ملک های مشابه هنگام صدور پروانه ساخت و یا عدم خلاف و پایانکار ارزش منطقه ای موضوع ماده ۶۴ قانون مالیاتهای مستقیم مشابه عوارض صدور پروانه ساخت وصول خواهد شد.

ماده ۱۱- عوارض بالکن و پیش آمدگی

در صورتیکه بالکن و پیش آمدگی در معابر برابر ضوابط و مقررات طرح هادی یا تفضیلی با رعایت ارتفاع مجاز ایجاد و احداث شود به شرح ذیل عمل خواهد شد.

تبصره ۱: کلیه ضوابط مقرر در بخشنامه ۲۵۷۹۸/۱/۳/۳۴ مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۸ وزیر محترم کشور به شرح ذیل لازم الرعایه است:

الف) در صورتیکه پیش آمدگی در معبر عمومی بصورت روبسته و زیربنایی مفید مورد استفاده واحدهای مسکونی و تجاری و اداری و صنعتی اعلام شده باشد جزو زیر بنای مفید محسوب و برای هر متر مربع پیش آمدگی برابر این تعرفه مشروط بر اینکه از قیمت روز زمین تجاوز ننماید:

مسکونی معادل $5P$ (P آخرین قیمت منطقه بندی که ملاک محاسبه عوارض است می باشد).

برای بناهای تجاری مفید سه برابر عوارض زیر بنا تجاری به ازای هر متر مربع براساس عوارض موجود در جدول محاسبه زیر بنا

برای بناهای اداری مفید سه برابر عوارض زیر بنا اداری به ازای هر متر مربع براساس عوارض موجود در جدول محاسبه زیر بنا

ب) چنانچه پیش آمدگی در معبر به صورت روبسته و دارای دیوارهای جانبی باشد ولی بصورت زیر بنای مفید مورد استفاده قرار نگیرد (صرفاً به صورت بالکن) علاوه بر اینکه جزو زیر بنای ناخالص محسوب و عوارض مربوطه وصول خواهد شد از هر متر مربع پیش آمدگی یک دوم عوارض قسمت الف وصول میگردد.

ج) چنانچه پیش آمدگی بصورت روباز و فاقد دیوارهای جانبی باشد (تراس) فقط معادل ۵۰٪ وصول خواهد شد.

تبصره ۲: چنانچه پیش آمدگی سقف آخرین طبقه صرفاً به صورت سایه بان مورد استفاده قرار گیرد مشمول این تعرفه نخواهد بود.

تبصره ۳: برای محاسبه عوارض پیش آمدگی بناهای غیر مفید مثل باران گیر، نماسازی و دکورهای برجسته غیره در کاربری فوق در صورتی که کمتر از ۶۰ سانتیمتر پیش آمدگی داشته باشند مشمول عوارض نخواهد شد، در غیر این صورت یک چهارم عوارض صدرالذکر محاسبه و وصول می شود.

تبصره ۴: چنانچه پیش آمدگی پس از ساخت بنا و خارج از درصد مجاز بوده باشد در صورت ابقاء توسط کمیسیون ماده صد وصول عوارض پیش آمدگی بصورت مزاد بر تراکم مجاز بر مبنای تعرفه مربوطه محاسبه خواهد شد.

عوارض پیشروی طولی:

چنانچه به علت پیشروی همسایه مجاور و یا هر دلیل دیگر درخواست پیشروی بیشتر از درصد مجاز در طرح های هادی یا تفصیلی را داشته باشد. در صورت موافقت شهرداری با درخواست مودی ضریب دو برابر عوارض زیر بنا براساس کاربری مربوطه محاسبه می شود.

ماده ۱۲- عوارض بر حق مشرفیت

طرحهای اصلاح معابر: به طرحهایی اطلاق می گردد که در اثر مطالعات ترافیکی و یا طرحهای شهرسازی نیاز به اصلاحات در طرح یا معبر دارند.

طرحهای توسعه و طولی: به گذرهایی اطلاق میگردد که ادامه مسیر موجود بر اثر مطالعات ترافیکی در طرحهای شهرسازی پیش بینی و طراحی شده اند.

طرح های تعریضی: به گذرهایی اطلاق می گردد که غالباً در هنگام تجدید بنا یا احداث بنا برابر آیین نامه گذر بندی یا طرح های تفضیلی و ساماندهی مشمول عقب نشینی میگردند.

طرح های احداثی: به گذرهایی اطلاق میشود که براساس مطالعات شهرسازی و ترافیکی ایجاد و احداث می گردند.

هر قطعه زمینی که در معرض اجرای طرحهای تعریض و توسعه و اصلاح معابر و خیابانها و میداين در بر گذر احداثی یا اصلاحی یا تعریضی یا توسعه ای قرار میگیرند در صورت درخواست مالک برای دریافت ثمن ملک در تعریض عوارض موضوع ماده ۱۳ محاسبه و اخذ می شود .

$$100 \times (P2 - P1) \times S$$

در فرمول فوق P2 قیمت منطقه ای بعد از اجرای طرح میباشد.

در فرمول فوق P1 قیمت منطقه ای قبل از اجرای طرح میباشد.

در فرمول فوق S مساحت زمین باقیمانده بعد از اجرای طرح میباشد.

تبصره ۱: در صورتیکه بیش از ۱۰٪ از مساحت املاک در نتیجه اجرای طرح های این ماده بدون دریافت هرگونه غرامتی به مسیر الحاق شده باشد برای باقیمانده این قبیل املاک عوارض مذکور شامل نخواهد شد.

تبصره ۲: در معابری که قیمت منطقه بندی (P) قبل و بعد از اصلاحی تغییر پیدا نکند.

$$20 \times P \times S \quad (\text{باقیمانده عرصه بعد از اصلاحی} = S)$$

تبصره ۳: زمان وصول عوارض مزبور به هنگام مراجعه مالک یا قائم مقام قانونی وی به شهرداری جهت هر امری در رابطه با ملک او قابل وصول خواهد بود.

ماده ۱۳- عوارض درب اضافه

عوارض ایجاد درب اضافه علاوه بر درب موجود املاک در اضلاع دیگر (به غیر از ضلعی که درب اولی آن واقع شده) طبق فرمول زیر محاسبه و وصول می گردد:

$$\text{عوارض درب اضافه} = \frac{\text{طول بر ملک} + \text{عرض گذر}}{2} \times P \times K$$

K در کاربریهای مختلف برای درب نفر رو ۵ درب ماشین رو مسکونی ۱۰ و دربهای اضافی تجاری ۱۵ صنعتی ۶ می باشد.

P: ارزش قیمت منطقه ای اداره دارایی

در اصل عوارض طبق ماده ۷۷ قانون شهرداری ها عمل خواهد شد ولی هرگاه مؤدیان مذکور ظرف یکسال از تاریخ اجرای این قانون به شهرداری مراجعه و نسبت به پرداخت اصل بدهی خود در هر مرحله که باشد نقداً اقدام کنند و یا قرار تقسیط حداکثر سه ساله با منظور نمودن سود صدی شش از تاریخ تقسیط با شهرداری بگذارند از پرداخت زیان دیرکرد و جرائم متعلقه معاف خواهند بود .
تبصره ۱:

در مورد مؤدیانی که بقایای بدهی آنان بابت عوارض سطح شهر و اراضی و ساختمانها و مستحدثات بیش از پانزده هزار ریال باشد قرار تقسیط با اخذ وثیقه و تنظیم سند رسمی بعمل می آید.
تبصره ۲:

شهرداری مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز بعد از مراجعه مؤدی میزان بدهی او را روشن و با دریافت مطالبات خود نقداً یا با قرار تقسیط به ترتیب فوق مفاصا حساب صادر کند.

ماده ۱۷- بهای خدمات از اراضی و ساختمانهای بلا استفاده

به منظور جلوگیری از عدم استفاده و یا استفاده نابجا از امکانات و زیرساخت های شهری و افزایش ضریب بهره وری از سطوح قابل استفاده در شهر مقرر می گردد از زمین هایی که در آنها هیچ گونه ساخت و سازی صورت

نگرفته و همچنین از واحدهای متروکه و یا ساخته شده با کاربری مسکونی، تجاری و یا اداری و غیره که بدون استفاده باشند علاوه بر عوارض نوسازی و یا سطح شهر مشمول عوارضی بشرح ذیل می گردند.

$$P \times K \times S$$

P: ارزش قیمت منطقه ای اداره دارایی

S: مساحت عرصه یا اعیان

K: ضریب ۱/۱۵ (یک پانزدهم)

به منظور حفظ و تأمین فضای سبز در هنگام صدور پروانه ساختمانی و همچنین بعد از صدور رأی کمیسیون ماده صد برای اراضی با کاربری های مختلف اعم از مسکونی، تجاری، صنعتی، اداری و سایر برای وصول عوارض از مالکین یا متقاضیان صدور پروانه به شرح ذیل اخذ می شود.

نرخ پیشنهادی برای اراضی با کاربری مسکونی (براساس طرح مصوب توسعه شهری)

$$H = ۳۵\% (A \div B) \times D \times F$$

A = متراژ کل بنای صادره (مفید و غیر مفید)

B = عدد ثابت ۲۰ متر مربع عنوان متوسط سرانه مسکونی برای شهرهای استان تهران

D = سرانه پیش بینی فضای سبز در طرح مصوب توسعه شهر (طرح هادی) برای شهر بومهن عدد ثابت ۸ در نظر گرفته می شود.

F = حداقل هزینه ایجاد یک متر مربع فضای سبز در شهر بومهن ۳۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شود.

H = مبلغی است که متقاضی بابت توسعه فضای سبز در هنگام دریافت پروانه ساختمانی می بایستی پرداخت نماید.

تبصره ۱: نرخ پیشنهادی برای اراضی غیر مسکونی که در اثر رأی کمیسیون های مختلف از قبیل مغایرت‌های کمیسیون ماده صد منجر به صدور رأی جریمه گردیده است در موارد فوق در فرمول به جای پارامتر D عدد ۱۵ که سرانه پیش بینی شده برای شهرهای استان می باشد. در فرمول جایگزین می گردد.

برای نمونه در شهری که در طرح هادی مصوب شهر سرانه فضای سبز پیش بینی شده ۳ متر مربع می باشد. به جای پارامتر D عدد ۳ جایگزین می شود ولی در صورتیکه موضوع شامل رأی تایید شده کمیسیونهای اعلامی در بند فوق باشد بجای پارامتر عدد ۱۵ در نظر گرفته شود.

تبصره ۲: در مواردی که پروانه احداث تجاری از طرف شهرداری موافقت می گردد با توجه به معضلات واحدهای تجاری حداکثر متراژ سرانه ۱۵ متر مربع به عنوان پارامتر D در فرمول اعلام شده در نظر گرفته میشود و در صورتیکه بنا تجاری احداث شده غیرمجاز باشد بعد از رأی کمیسیونهای مربوطه حاصل فرمول با ضریب ۲ اعمال گردد.

تبصره ۳: موارد فوق در صورتیکه مؤدی ۱۰٪ عرصه لازم برای ایجاد فضای سبز تامین نماید. لحاظ میگردد.

ماده ۲۱- عوارض عدم ایجاد فضای سبز

عوارض حذف ۱۰٪ احداث فضای سبز مسکونی و تجاری:

مالکین احداث بنای مسکونی و تجاری مکلف به اختصاص ۱۰٪ عرصه به فضای سبز می باشد در صورتیکه مالک بعد از احداث بنا عرصه موردنظر به فضای سبز را تامین نمی نماید برای یکبار علاوه بر بند ۱/۱۵ به شرح فرمول مشمول جریمه می باشند.

$$A=10\% \cdot S(M+N+6P)$$

M = عدد ثابت هزینه اجرای فضای سبز در یک متر مربع برای کلیه شهرهای استان تهران ۸۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.

N = عدد ثابت هزینه نگهداری دو سال یک متر مربع فضای سبز برای کلیه شهرهای استان تهران ۸۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.

S = مساحت کل اعیان اجرا شده میباشد.

P = عدد متغیر که همان ارزش منطقه ای آن شهر می باشد.

A = مبلغ قابل وصول میباشد.

عوارض حذف ۲۵٪ عرصه کارخانجات و کارگاههای صنعتی به امر فضای سبز

متقاضیان اخذ پروانه ساخت کارخانجات و کارگاههای صنعتی مکلفند در زمان تهیه نقشه احداث بنا، اختصاص ۲۵٪ عرصه را برای فضای سبز در نقشه مشخص کنند. در صورتیکه کارخانجات نسبت به تعهد خود در حد ۲۵٪ عرصه برابر نقشه عمل و اجرا نمایند برای یکبار به شرح ذیل محاسبه میگردد.

$$A = 25\% \cdot S(M + N + 2/P)$$

M = عدد ثابت هزینه اجرای فضای سبز در یک متر مربع برای کلیه شهرهای استان تهران ۸۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.

N = عدد ثابت هزینه نگهداری دو سال یک متر مربع فضای سبز برای کلیه شهرهای استان تهران ۸۰/۰۰۰ ریال در نظر گرفته شده است.

S = مساحت عرصه کل پلاک میباشد.

$P =$ عدد متغیر که همان ارزش منطقه ای آن شهر می باشد.

$A =$ مبلغ قابل وصول میباشد.

تبصره ۱: در خصوص آن دسته از املاک که با گزارش واحد کنترل و نظارت شهرداری و سایر دستگاه های اجرایی بدون مراجعه مالک یا ذینفع منجر به بازدید فنی میشود عوارض متناسب با مبالغ فوق به عنوان بدهی در پرونده درج میگردد تا نسبت به وصول آن اقدام لازم به عمل آید.

الف) عوارض بازدیدکارشناسی آتش نشانی:

مسکونی ۵۰۰,۰۰۰ ریال، تجاری و اداری ۷۵۰,۰۰۰ ریال و صنعتی ۶۰۰,۰۰۰ ریال و سایر کاربریها ۴۵۰,۰۰۰ ریال می باشد.

ماده ۲۳ – عوارض نخاله های ساختمانی

برای جمع آوری نخاله در حاشیه خیابانها و معابر پس از اخطار لازم به مودی مربوطه و یا مالکان ساختمانهای در حال احداث و عدم جمع آوری توسط شهرداری نسبت به جمع آوری آن اقدام و هزینه حمل و نقل به ازای هر تن ۱۰۰۰۰۰ ریال از مودی دریافت می شود.

ماده ۲۴ – دیوی مصالح ساختمانی

برای محاسبه عوارض دیوی مصالح مودییانی که جهت احداث بنا معبر عمومی را جهت دیوی مصالح اشغال می نماید، از فرمول زیر استفاده می شود:

$p \times n \times H$

برای خیابانهای زیر ۲۰ متر

$2p \times n \times H 10\%$

برای خیابانهای بالای ۲۰ متر

H = مترائز طول گرانتترین معبر ملک که اشغال می نماید.

n = مدت اعتبار پروانه جهت احداث بنا.

۱- معاملات تا یک میلیارد ریال ۳۰۰,۰۰۰ ریال

۲- معاملات از یک میلیارد ریال تا پنج میلیارد ریال ۵۰۰,۰۰۰ ریال

۳- معاملات از پنج میلیارد ریال به بالا ۷۰۰,۰۰۰ ریال

۴- ۱ درصد بهای ارزش مزایده از برنده مزایده در هنگام تهیه و تصویب قرارداد اخذ گردد.

ماده ۳۴- ((عوارض به تبلیغات محیطی به غیر تابلوهای معرفی (معرف تابلوهای صنفی))

به استناد بند ۲۷ ماده ۵۵ و ماده ۹۲ قانون شهرداری و بند ۲۵ ماده ۷۱ قانون شوراها این عوارض قابل وصول است.

۱- نصب هرگونه تابلو و پلاکارد در محدوده قانونی حریم مصوب شهر، مستلزم اخذ مجوز از شهرداری می باشد. شماره مجوز شهرداری باید در پائین تابلو نوشته شود. شهرداری مجاز است از نصب تابلوهای بدون مجوز جلوگیری و در صورت تخلف آنها را جمع آوری نماید.

نصب هر گونه تابلو و پلاکارد در رفیوژ میانی معابر، پیاده روها و همچنین نصب هر گونه تابلوی عمومی بر روی ساختمان که به حریم معابر تجاوز نماید توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ممنوع است و شهرداری مکلف است تابلوهای منصوبه فعلی را توسط اشخاص ذینفع رأساً جمع آوری نماید. تابلوهای راهنمایی و رانندگی، تابلوهای راهنمای شهر یا اسامی اماکن عمومی که با اخذ مجوز از شهرداری نصب می شود از موضوع این ماده مستثنی میباشد. نصب پلاکارد در کمربندیها و در حریم ساختمانهای دولتی و وابسته به دولت و مؤسسات دولتی و حریم آثار باستانی ممنوع است.

براساس قیمت کارشناسی روز یا فهرست بهاء با توجه به نوع استفاده طبق قرارداد فی ما بین دریافت می شود.

ماده ۴۳- عوارض بر عبور و مرور خودروهای سنگین و باری در داخل شهر

خودروهایی که جهت حمل، نخاله های ساختمانی، خاکبرداری، مصالح ساختمانی و امثال آن در محدوده شهر حرکت می نمایند باید مبلغ حق عبور به شهرداری پرداخت نمایند.

۱) خودروهای سبک مانند بنز خاور و سبک تر هر سرویس /۱۵/۰۰۰ ریال

۲) خودروهای نیمه سنگین مانند کامیونهای تک چرخ و امثال آن هر سرویس /۲۵/۰۰۰ ریال

۳) خودروهای سنگین مانند کامیونهای جفت چرخ و تریلر و امثال آن هر سرویس /۳۵/۰۰۰ ریال

تبصره: منظور از سرویس (رفت یک سرویس و برگشت یک سرویس میباشد) در صورتیکه در هر مسیر بار داشته باشد.

ماده ۴۴- بهای خدمات پسماند

با توجه به موقعیت شهر بومهن و فاصله محل دفن زباله با شهر و هزینه های سرسام آور نرخ حمل و نقل که گریبانگیر شهرداری بومهن است و با توجه به بخشنامه شماره ۹۵۲۲۵/۲-س-۸۵/۷/۱۷ وزیر محترم کشور موضوع دستورالعمل نحوه تعیین بهای خدمات مدیریت پسماندهای عادی شهر نرخ خدمات جمع آوری- حمل و نقل و دفن زباله در شهر بومهن بشرح ذیل تعیین می گردد:

۱- عوارض سالیانه پسماند واحدهای تجاری کم زباله معادل ۵۰ درصد عوارض کسب و پیشه و واحدهای

تجاری بر زباله معادل ۸۰ درصد عوارض کسب و پیشه سالیانه اخذ گردد.

۲- هزینه بهاء خدمات جمع آوری، پسماند کلیه اماکن اداری و مراکز و مؤسسات آموزشی و شرکتهای دولتی

و بانکها و مؤسسات اعتباری و اقتصادی معادل ۶۰ درصد عوارض نوسازی با سطح شهر ملک (اعم از ملکی،

رهنی یا وقفی و اجاره ای) اخذ میشود و آن دسته از کارخانجات و کارگاههایی که صنف محسوب نمی

گردند و عوارض کسب و پیشه پرداخت نمی کنند معادل ۱۰۰٪ عوارض نوسازی یا سطح شهر اخذ می گردد.

۳- اماکن مسکونی معادل ۷۵۰۰۰۰ ریال برای هر واحد در سال اخذ می گردد.

۴- کلیه مساجد و حسینیه ها و تکایا و مؤسسات قرآنی از پرداخت بهای خدمات جمع آوری پسماند معاف می باشند واحدهای تجاری واقع در این املاک از این قاعده مستثنی هستند. و می بایست هزینه مربوطه را پرداخت نمایند .

۵- مراکز ورزشی و مدارس (مهدکودک، مدارس ابتدائی، راهنمایی و متوسطه) دولتی و غیردولتی از پرداخت بهای هزینه خدمات معاف می باشند.

۶- در خصوص مطب های پزشکی هر ماه ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال، در خصوص درمانگاهها و کلینیک هر ماه ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال، بیمارستانها هر ماه ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال هر ماه به عنوان بهای خدمات پسماند اخذ خواهد شد.

لیست مشاغل پر زباله شهری

ردیف	شغل(واحد تجاری)	ردیف	شغل(واحد تجاری)
۱	گل فروشی ها(نمایشگاه گل دائمی)	۱۳	کافه تریاها و کافی شاپ ها
۲	میوه و سبزی فروشی ها	۱۴	بستنی و آبمیوه فروشی ها
۳	ساندویچی ها و پیتزا فروشی ها	۱۵	فروشگاه مرغ و ماهی و تخم مرغ
۴	سوپر مارکتها	۱۶	مبل سازی و درودگری و نجاری
۵	رستورانها	۱۷	تالارهای پذیرائی
۶	هتلها و مهمانسراها	۱۸	خواربار فروشیها

الف) با توجه به اسکان اکثریت مهاجرین در محدوده شهرها و روستاها و استفاده ایشان از کلیه خدمات ارائه شده توسط شهرداریها و دهیاریها، لذا مقرر گردید عوارض سالیانه به شرح ذیل از مهاجرین اخذ شود.

- خانواده های مهاجر یک نفره سالیانه مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال
- خانواده های مهاجر دو نفره سالیانه مبلغ ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال
- خانواده های مهاجر سه و چهار نفره سالیانه مبلغ ۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال
- خانواده های مهاجر پنج نفره به بالا سالیانه مبلغ ۲/۵۰۰/۰۰۰ ریال

تبصره: در صورت هر گونه تغییر و اعلام از طرف استانداری تهران مبنای محاسبه دستورالعمل می باشد.

مهاجرین از طریق دفتر امور اتباع و مهاجرین خارجی استانداری به شهرداریها و دهیاریهای هدایت و پس از پرداخت عوارض با اخذ مفاصا حساب و ارائه به دفتر اتباع جهت اقدامات لازم از قبیل تمدید کارت اقامت و... انجام خواهد شد.

ماده ۴۷- بهای خدمات غسلخانه و دفن

براساس تعرفه ذیل قابل وصول خواهد بود:

هزینه ی شستشوی میت و کفن: ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال

هزینه ی خودروی حمل میت درون شهر: ۳۰۰/۰۰۰ ریال و در خارج از شهر به ازای هر کیلومتر ۱۰/۰۰۰ ریال به هزینه درون شهری اضافه می شود.

هزینه ی خرید قبر رای ساکنین شهر ۴/۵۰۰/۰۰۰ ریال و متفرقه ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و هزینه پیش خرید قبر ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال، نگهداری در سردخانه روزانه ۲۰۰/۰۰۰ ریال

تبصره ۱: افراد تحت پوشش کمیته امداد، بهزیستی و والدین شهدا ۱/۳ (یک سوم) تعرفه فوق با ارائه معرفی نامه معتبر از سازمان مربوطه (فقط برای فروش آنی می باشد و مشمول پیش فروش نمی شود).

مبالغ دریافتی باید در جهت تجهیز قبرستان هزینه شود.

تبصره ۲: چنانچه افرادی قصد خرید قبر در قطعات غیر طبقاتی راد دارند می بایست همانند تعرفه قبور طبقاتی هزینه ی آن را بپردازند یعنی برای دفن آنی ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال و دوطبقه دیگر هر طبقه ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال را بپردازند و اگر دفن آنی نباشد در مجموع باید ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال بپردازد.

ماده ۴۸ – عوارض ثبت نام آموزشگاه رانندگی

موسسات تعلیم آموزشگاه رانندگی مکلفند عوارض تعیین شده ذیل بخشنامه ناجا، که هر ساله اعلام می گردد را وصول و بحساب شهرداری واریز نماید.

ماده ۴۹ – عوارض گذرنامه

بر طبق بخشنامه شماره ۲۹۳۱-دب مورخ ۸۹/۳/۲۵ سازمان شهرداری ها و نامه های نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به شماره های ۱۳/۱۰/۸۷/۵۰۱ مورخ ۸۹/۳/۱۹ و ۱۲/۸/۸۹/۱۶۰۶/۲۷ مورخ ۸۹/۳/۱۶ با استناد به جزء (د) بند ۱۲ ابلاغ قانون بودجه سال ۸۹ دریافت می گردد.